Państwo autorytarne - cechy państw autorytarnych

Państwo autorytarne - cechy państw autorytarnych

Na wstępie warto zaznaczyć, że ustrój autorytarny nie jest formą mieszaną systemu demokracji i totalitaryzmu. Czasami w wyniku procesu demokratyzacji może stanowić formę przejściową pomiędzy tymi modelami. Uznaje się jednak, że ustrój autorytarny to samodzielny typ sytemu politycznego.

Cechami wspólnymi państw autorytarnych są:

- Ograniczony pluralizm partii politycznych (jedna dominująca z ewentualnie kilkoma zaporowymi).

- Ograniczona zasada samorządności narodu i jego dostępu do sprawowania władzy publicznej.

- Sterowanie nastrojami społecznymi nierzadko przez nieklarowną ideologię państwa autorytarnego.

- Oparcie władzy w państwie autorytarnym na armii i policji, rozbudowany system kontroli bez wpływu na

życie prywatne obywateli (jak w przypadku totalitaryzmu).

Sprawowanie rządów w państwie autorytarnym

Co się tyczy tego modelu sprawowania rządów to może mieć różną genezę:

- regulacja stosunków społecznych w trudnych okresach jako konieczność posiadania scentralizowanej władzy. Taka sytuacja dominowała w Europie w dwudziestoleciu międzywojennym np. we Włoszech Mussoliniego oraz Hiszpanii gen. Franco,

- reżimy postkolonialne, które w wyniku problemów społeczno-etnicznych, braku kultury politycznej i nieefektywnej gospodarki, sztucznie miały tworzyć pojęcie narodu i dążyć do rozwoju ekonomicznego poprzez centralizację rynku wewnętrznego np. Kongo,

- reżimy wojskowe, gdzie ambitne jednostki chcąc utrzymać się u władzy, nie mając personalnych zdolności (np. charyzmy) zjednują sobie armię i policję, utrzymując swoją władzę, dopóki te znajdują w tym swój interes np. Portugalia Solzara,

- państwa socjalistyczne po 1953 r., jako przejaw utrzymania reprezentantów klasy robotniczej u władzy,

- reżimy rasowe, gdzie ograniczone zostało prawo jedynie części społeczeństwa (RPA i Rodezja w okresie apartheidu),

- państwa religijne, gdzie najwyższa władza świecka jest zarazem najwyższą władzą duchowną. Sztandarowym wręcz przykładem jest Iran.

Pierwsze trzy typy państw autorytarnych zwyczajowo przyjmowały postać państwa o ustroju dyktatorskim.